

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

Aquest número 10 cèntims per tot arreu

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
Telèfon núm. 18692.—BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1,59.—ESTRANGER, 2,50 pessetes

Els actes polítics

La segona dictadura va resultant, per ara, pitjor que la primera. Pitjor que la primera, almenys en certs aspectes. Aquest dels actes polítics, per exemple, és ben significatiu. El Primo, el Martínez, el Galo, el Calvo i els altres havien posat el vet als actes polítics. Mai, però, o poques vegades, entrebancaren la propaganda cultural. No tocant a la situació, no atacant als que manaven, els dictadors de la primera fornada autoritzaven les conferències i els mítings als nostres Centres. El mateix criteri semblava, al principi, que tenia el general Berenguer. Un mes o dos va deixar, el govern actual, lliure l'exposició ideològica a Catalunya. Aviat, però, se n'han cansat i han decidit tancar les aixetes. I avui ens trobem ací, en aquest aspecte, pitjor que ens els dies més negres de la dictadura d'En Primo. I cal tenir en compte que a la nostra terra cap motiu no ha donat la ciutadania per aquestes restriccions. Ni els oradors han abusat de la tribuna, ni el poble ha fet res més que escoltar i aplaudir. A Madrid no sabem si hi ha hagut alteracions de l'ordre. Ací regna la pau; i, no obstant, les més precioses llibertats ciutadanes — la de Premsa i la de la Tribuna — segueixen en eclipsi. Les haurem de reivindicar d'altra manera per tal que ens les tornin. Ja està vist que, predicant cultura, els que manen no donen més que llenya.

Prestidigitacions

FRANCAMENT, passen una sèrie de coses que ens tenen un xic atabalats, ens destaroten. Sabíem—l'espanyol, en això, dona tanto i ratlla als altres ciutadans del món—que, en política, tots els malabarismes, totes les combinacions, tots els escamoteigs eren possibles. Considerada la política com l'art de governar els pobles, en el nostre s'havia confós l'art de governar amb la més absurda de les prestidigitacions. No obstant, i és molt natural, cada cosa té un límit. Creient-ho així, nosaltres havíem suposat que el malabarisme d'alguns dels nostres polítics més destacats, no de tots, naturalment, havia arribat ja a aquest límit, i no podia passar més enllà. Error innocent, el nostre! No sols han passat el límit que havíem suposat, sinó que—asos dels jocs de mans i d'enginy com són—ens anunciaven combinacions i sorpreses tan meravelloses, que deixaran bocabadat el bon poble. Sí, senyor. La cosa no té malícia. Ni malícia ni gota de mala fe. Però és així. Hi ha en preparació nous jocs, combinacions realment estupendes, escamoteigs d'al-

ta màgia. Tot, tot, amb la bona intenció, no cal dir-ho, de fer que tots els espanyols siguem bons i honrats, com proclamava, un dia, l'ingenu legislador de les històriques Cortes de Càdiz. Però així com les especulacions científiques tenen les seves falles, els jocs nous i les combinacions malabaristes tenen les seves trampes; i a la que ara ens volen fer passar d'amagatotis, nosaltres ja li hem començat a veure l'orella, que diuen els castissos. Sí, senyors, sí; li hem vist l'orella; com si diguéssim, la trampa, o, si voleu, direm la "combina". I aquesta, aquí, no passa. Un govern liberal, sostingut pels elements financers més reaccionaris del país i presidit per un desterrat amb l'aurèola de la persecució; i tot perquè el teatret de les farses segueixi com fins ara, com si aquí no hagués passat res; sí, eh?... Vinga, home, vinga! Això fóra massa badar. Repetim que se li veu el llautó. I quan les criatures han estripat una nina o un ninot i han vist que dintre només hi tenia serradures i draps, el llenquen i el reboten per terra, amb fàstic i amb menyspreu. La dictadura plantejà un dilema a Es-

panya. I aquest dilema no pot resoldre's amb solucions com la que vosaltres ens oferiu. Acceptar-la, fóra, més que perpetuar l'engany, fer-nos còmplices de la més indigna, de la més innoble de les baixeses. Solucions vergonyants, no. Solucions clares, concretes, definitives, són les que calen. I la que vosaltres ens oferiu és mancada de qualsevol d'aquestes qualitats.

ANGEL PESTAÑA

Un aniversari

Demà, a dos quarts d'onze del matí, es reuniran al cementiri vell un bon nombre de seguidors de l'obra i les idees del doctor Domènec Martí i Julià, per a dipositar unes flors a la seva tomba, en complir-se l'aniversari de la seva mort. El nostre Ajuntament, per a commemorar aquest aniversari, no podria reposar "demà mateix" les plaques que donaven el seu nom a un dels nostres carrers i que els dictadoretts menysprearen?

L'ombra de la dictadura

Camina que camina, però no s'acaba de fondre mai.

La Campana de Gràcia

AQUELLA "Campana" que els nostres pares i avis varen sentir brandar repetides vegades a l'ex-vila de Gràcia i que al seu so es reunien, armes al braç, disposats a llençar-se al carrer per les causes nobles de llibertat, serà traslladada a un museu.

El nostre setmanari, que porta el títol històric d'aquella campana i en la qual va inspirar-se per a donar la seva primera batallada, celebra la decisió de l'Ajuntament de Barcelona. No podia permetre's que el seu metall, dissolt, passés, a miquetes, a mans de molts que no saben de les seves gestes heroïques. S'havia de conservar íntegre, mostrant a les generacions futures que és quelcom més que una vulgar campana de cloquer. Aquestes, la major part de les vegades, repiquen per les coses més banals del món. Aquella batallada en dies que els cors se sentien amarrats de llibertat, i cada home, cada persona, era un sublevat.

Oh, els jorns llunyanos que veiem reproduïts, encara, pels dibuixos del que fou col·laborador i bon amic En Pellicer! Aleshores la Barcelona dels nostres amors era xica, molt xica; la gent es coneixia com en un poble qualsevol, i sortia al carrer per qualsevol mida que volgués dictar-se contra els seus costums i la seva llibertat. Avui, malgrat d'ésser posseïts per una forta dosi de desitjos, què escoltaria els planys de la Campana de Gràcia?

Nosaltres et saludem, vella Campana. Per tots els que durant més de seixanta anys hem repicat amb el teu batall, ets més cara, més bella que per molts altres. La teva vida va lligada amb la nostra. Per això t'estimem tant.

Et portaran a un museu de la nostra ciutat; i, quan els interessats i badocs llegiran de les teves coses, algú els dirà que, anys enrera, quan tu coronaves el campanar de la vila de Gràcia, a Barcelona, vora el mar, repicava una fulla setmanal que portava el teu nom a llunyes terres i els feia saber de la teva vida, del teu ésser, del teu tot.

LA CAMPANA DE GRÀCIA

L'esperit del poble

HAN passat quatre mesos després de la caiguda del Directori Militar de Primo de Rivera, i pels horitzons de la vida nacional no es beslluma res de nou ni cap clarificació que denoti que a més de tornar a l'antiga normalitat amb la derogació dels decrets i lleis onerosos i la reintegració de les garanties constitucionals i les civiques llibertats tant de temps detentades, no es veu tampoc que les idees de llibertat prenguin gran volada i consistència en la ment de les nostres gents.

El poble, que té l'ànima infantil i és bo com un tros de pa, creu i espera amb una fe d'anacoreta; amb tant de temps de tenir la boca amordassada i de sentir petar damunt les seves espatlles la tralla de l'opressió, sent inflar-se-li el pit i respirar amb tota l'ànima, i amb l'esguard llampeguejant de fam i de desig, sotja amb fervor i interès tots els moviments dels diversos grups i sectors polítics d'esquerra del nostre país, comanats per homes representatius que un jorn pretingueren i pretenen encara redimir les nostres multituds sota les diverses idees liberals.

Dels primers esclats de després de l'enderrocament: el discurs de Sánchez Guerra, les manifestacions, els successos de Vic, etc., gairebé no en queda res més que un boirós record catalogat en els annals dels successos de poca munta; la gran explosió popular que s'esperava que es produís amb la vindicta i la justícia, no ha estat res més que un núvol d'estiu desaparegut ara un cap, després l'altre cap, a un marasme i postració com si mai no hagués passat res i vivíssim en el cercle dels llims.

Passen dies, passen setmanes, passen mesos, i aquelles prediccions apocalíptiques, aquells preparatius, aquelles càbales i comentaris, han desaparegut com per art d'encantament, mateix que un foc d'encenalls.

D'aquells manifestos i reorganitzacions en massa que havien de culminar amb la unió sagrada i el front únic de tots els partits d'esquerra de la nació per marxar tots a la una a la conquesta ràpida i definitiva dels ideals nostrats que feien créure en un proper i brillant esdevenidor, no en queda més que el record.

El poble sent l'angúnia del moment, es

Els homes joves que ha descobert la post-Dictadura: Maluquer, Viladot, 72 anys; comte de Güell: 67, etc...

ressent encara de les vexacions passades, se sent oprès per totes les oligarquies, i aixeca el cap i pregunta als homes i als polítics que es diuen defensors de les santes llibertats, ¿què és el que pensen en aquests moments?

¿Què és el que fan els diversos partits polítics del país? ¿On és l'actuació mancomunada i decisiva? ¿Què s'espera a què els cabdills es posin davant per davant de la reacció i donin el crit a les multituds?

Ah! L'esperit del poble vibra d'entusiasme en aquest moment, i no és hora de perdre miserablement el temps discutint; és hora d'ajuntar les forces; és hora de preparar-nos a la lluita que s'apropa, i és hora de lluitar amb tota l'ànima i amb tot el dinamisme del nostre cor.

Deixem estar els morts que descansin en pau, en la pols i les cendres del passat, o que la terra els serveixi per ofegar llur verí; anem pels vius, que és el que ens interessa; el poble es despacienta, i és hora ja que es continuï escrivint la Història.

SALVADOR MAJÓ

D'Itàlia als Balcans, passant per l'Adriàtica

EN liquidar la gran guerra i deixar a la vegada resolts els punts perillosos vistos per la diplomàcia de les grans potències respecte el problema de l'Adriàtic, crearen l'Estat Albanès i cregueren resolt el seu punt amb tota l'eficàcia. Però les coses no han anat com volien. Abans Albània, sota l'imperi turc, no fou res més que el blanc de les intrigues entre Viena i Constantinoble, que es disputaven el domini de l'Adriàtica; però la influència de Viena per damunt la de Turquia, era l'ensenyorida d'aquella mar. La diplomàcia, per barrar el pas a Viena en el sector adriàtic, creà l'Estat Albanès, sense recordar-se que no sols el barrava a Viena, sinó també a Belgrad.

Ara, aquelles mateixes intrigues han canviat d'aspecte, però tenen la mateixa forma. Aquella tivantoria dualística entre Constantinoble i Viena ha passat a ésser Roma i Belgrad.

Itàlia ha sabut aprofitar les circumstàncies precàries d'Albània i ha influït la seva política d'aproximació per tancar amb pany i clau l'Adriàtica. Belgrad, però, en protesta perquè veu el perill d'aquesta política d'aproximació Italo-Albanesa i en coneix les pretensions feixistes. Itàlia, però,

segueix la seva política empresa i va fent-se seu tot el poble Albanès. La direcció de molts ministeris albanesos és assumida per membres italians. Cada dia l'emigració italiana a l'altra banda de l'Adriàtica és més creixent. Els italians miren d'introduir en tots els seus aspectes i formes la seva política feixista. La constitució de la nova monarquia, amb el seu primer fundador el rei Zogú, es pot considerar completament com una maniobra de Mussolini.

No sols el feixisme ha volgut introduir en l'aspecte material i moral la seva avassalladora política, sinó que fins ha capgirat els sentiments religiosos, desterrant l'Islam de tota Albània, tan arrelat pel gran turc, introduint-hi el catolicisme per mediació d'una plaga de missioners italians que, emparats pel règim, pogueren treballar als albanesos de la manera que fos més ràpida per llur causa comuna.

La diplomàcia italiana ha obrat amb perspicàcia i ha evitat qualsevol violència per l'acostament de llur política. Espera dels albanesos una aliança a Itàlia, però sense "exigències ni violències" de cap mena, sinó atraure'ls al feixisme i fer-ne d'ells uns grans entusiastes.

Aquesta maniobra política del feixisme per tenir la clau de la mar Adriàtica i tancar el pas als Balcans, prompte ha estat interpretada amb tota llur intenció pel govern de Belgrad.

Iugoslàvia veu l'imminent perill, i en protesta. França, per la seva part, comprèn la mala intenció d'Itàlia, que, tenint la clau de l'Adriàtica, tancaria el pas als Balcans i faria invulnerable tota la costa oriental italiana.

Sovint la premsa oficial feixista s'exaspera quan la premsa iugoslava parla de les seves pretensions sobre Albània.

Iugoslàvia, per la seva banda, fa tots els possibles per desfer la política feixista que es pretén exportar d'Itàlia a Albània.

Suara, amb motiu de la presència de l'esquadra francesa al port iugoslau de Sebenico dintre l'Adriàtica, n'esclatà una gran manifestació antifeixista, llençant-se impropèriament contra Itàlia. Itàlia, ressentida, n'ha protestat d'aquestes manifestacions poc cordials.

La premsa francesa ha comentat breument aquestes protestes d'Itàlia, protestes que segurament també faria França en contra l'actuació d'Itàlia, si no correngués el risc de comprometre's.

Mussolini avui encara és un gran visionari i un il·lusionista que pretén ço que mai la seva ambició no podrà copsar.

Per altra part, la Societat de Nacions hauria d'intervenir en aquestes manipulacions polítiques d'Itàlia envers el pas de l'Adriàtica, però es mostra indiferent. Segurament, la diplomàcia europea, en constituir l'Estat albanès, no ho féu pas per aquesta intenció de Mussolini, i si és així, infringeix tot el sentit d'aquell pacte.

Però tot el pla de Mussolini pot esdevenir-ne un fracàs quan els albanesos comprenguin el seu maneig i les seves pretensions. Iugoslàvia, per la seva part, sabrà despertar l'endormiscament dels albanesos i fer fracassar la política feixista.

Les pretensions avassalladores de Mussolini sembla, però, que no es portaran pas mai a terme. Ara ha tingut necessitat d'establir un nou estatut feixista per refermar la disciplina dintre el partit. El seu primer avassallament d'Albània sembla que no té pas massa estabilitat, i fins i tot trontolla la monarquia albanesa. Si no fos així, hi hauria intervingut ja l'establiment de Ginebra, però tothom creu que d'Itàlia als Balcans—la terra promesa dels italians per Mussolini—hi ha solament un pas passant per la mar Bàltica, però és un pas massa gros per les cames curtes que fa Itàlia.

L'ONCLE MATIES

INTENCIONS

CASES BARATES

LUNY de Barcelona, he recordat Barcelona. El per què? Aquest: a Berlín he vist unes cases barates, unes veritables cases barates.

Aquestes cases, si no en el cor de la ciutat — cosa no possible —, eren en un barri centric, ric en vies de comunicació. Als obrers, als que treballen i amb els seus jornals — molt més importants dels que cobren els obrers espanyols —, no poden viure en els entorns d'Alexanderplatz, hom no els allunya, no els isola, no els defuig com fem a Barcelona, talment com si el contacte amb els obrers fos una cosa vergonyosa i deshonorable.

Aquestes cases barates de Berlín, d'una arquitectura sobria i honesta que recorda el tipus creat per Le Corbusier, són dignes d'un gran poble, d'un poble que avui, malgrat la guerra i després d'haver destruït — sembla que per sempre — el virus del kaiserisme, va al capdavant de la civilització.

Són unes cases confortables, dotades de totes les comoditats possibles: amb jardins d'infants en l'interior; amb telèfon i cambra de bany. L'empresa constructora o el municipi, ha pensat que no hi haurien de viure besties, sinó homes. I ha construït cases per a homes: per a homes que, com treballen, són més dignes i útils que els altres, els desvagats, els que detenten el capital, i han de trobar, finit el treball diari, bella i còmoda la llar.

Un estranger que, com jo, visiti Berlín, i vegi aquestes cases barates per a obrers, tindrà un alt concepte del govern d'aquest país que té un gest atent, comprensiu i cordial pels homes que treballen.

En altres nacions — Espanya, per exemple —, no passa el mateix. Llastimosament.

En els entorns de Madrid vers el pont de Vallecas i Tetuan de les Victòries, la gent treballadora viu en cases infectes, sordides, negres.

A Barcelona passava tres quartos del mateix. Fins fa poc temps, el viatger que arribava en tren a Barcelona veia, des de molt abans d'arribar-hi, un poble paorós i nombrosíssim de barraques: barraques de fusta podrides, de canyes, de llaunes. En

aquestes barraques, caus de tota mena de brutícia moral i material, no hi vivien pobres d'ofici, pobres professionals, sinó obrers digníssims que, malgrat treballar, no podien pagar els lloguers que els amos posen als pisos; obrers que, com la vida és cada dia més cara, tenen un jornal que els resulta exigü; obrers als quals hom condemna a viure en pitjors condicions que les besties. Els lloguers d'aquestes barraques oscil·laven entre cinc i quinze duros al mes. Els amos s'hi feien rics — nosaltres coneixem un actor que, si hagués de viure del públic es moriria de fam i que, gràcies a unes barraques s'ha enriquit —, i les autoritats toleraven i es feien còmplices d'aquesta explotació iniqua.

Ara, però, això ja no existeix a Barcelona. Barracòpolis ha desaparegut. No per a millorar la condició de vida dels obrers; per a què els estrangers que havien de venir a l'Exposició no veiessin un espectacle tan llastimós.

Les brigades municipals, en col·laboració amb la guàrdia civil, foragità aquests obrers de les barraques. Hi hagué una empresa que construï cases barates, aparentment amb una finalitat altruista i filantròpica. En realitat per a fer un negoci més, per a escanyar un xic més l'obrer.

Aquestes cases barates de Barcelona — com les del grup Aunós —, no tenen cap condició d'higiene ni de bellesa; són lluny de tota comunicació — encara que ja compremem que no es podien fer al Passeig de Gràcia —, i els obrers hi viuen confinats com en una llebroseria, com en un llitseret; els lloguers no poden pagar-los els obrers perquè són cars, perquè, lluny com són de la ciutat aquestes cases (!!!), han de gastar en tramvies i autòmibus i el jornal es redueix molt més encara.

Aquestes cases barates de Berlín són una obra de veritable importància, de veritable civilització. Les cases barates de Barcelona són una cosa infecta i llastimosa, un negoci més, un negoci com tants d'altres en el qual no ha entrat per a res la idea de fer més fàcil, més bella, més amable, la vida dels obrers.

Lluís CAPDEVILA

Berlín, Juny.

Una medalla

A vosaltres, taxistes de Barcelona, que sou, de les vint-i-quatre hores del dia, setze ben llargues, el nostre pesombre, us ha estat imposada pels hotelers locals una medalla d'agraïment. No ens sap gens de greu; us l'heu guanyada com molts altres ciutadans que han aportat llur concurs a l'Exposició.

Lluïu-la amb orgull, i no la poseu en ridícul d'avui en avant. Feu que sempre pugui sentir-se orgullosa de restar damunt la grisor dels vostres guardapols. Mostreu-la ufanosos als qui alcin la mà demanant-vos el vostre concurs. Com? Permeteu-nos que posem a continuació algunes notes; retineu-les a la memòria i feu esment que no tan sols han d'ésser propietaris hotelers els qui han de restar agraïts de la vostra gestió:

No sigueu orgullosos; correspongueu amb amabilitat al client.

No correu; penseu que la vida nostra us pertany en absolut; estem a mercè de qualsevol viratge ràpid del cotxe que guieu.

No prengueu per autòdrom les nostres vies; les apostes i curses són perilloses, àdhuc pels hotelers.

Sobretot, no pugeu per les voreres. Aquest espai limitat és reservat pels badocs i els qui lleixen els diaris.

Accepteu els jocs de discos miraculosos de la nostra ciutat. Us estalviareu alguna multa.

Aneu amb compte amb la canalleta; molts de vosaltres teniu fills que estan exposats a caure sota les rodes dels vostres mateixos cotxes.

No atropelleu bèsties. És inhumà. Feu sonar les botzines i esquiveu-los.

Tingueu present aquests conceptes. Us parla un trist peató. Un dels molts milers de barcelonins que van a peu pels nostres carrers i que se sent orgullós de les vostres medalles.

Llàstima que no se n'adjudiqui una altra per nosaltres! També la tenim ben guanyada!

DOMÈNEC DIUMENGE

Eleccions.

Candidats: Pere Rahola, Narcís Batlle, Ventosa i Calvell, Bertran i Musitu, "marquès de Villanueva y Geltrú", Antoni Miracle... Sí, bé, vaja; palla nova.

Un cas de ràbia

LA "Gaceta de Madrid" ha publicat recentment una nota força interessant. Es tracta no res menys que d'un decret autoritzant els Ajuntaments perquè, en el termini de sis mesos, puguin considerar lesius els acords que prengueren les corporacions durant la dictadura.

S'ha presentat un cas de ràbia, senyors dictadors. Ara ve allò de poder discutir les vostres gestions passades. Treieu tots la cara i enrogiu, si és que no la teniu tan gruixuda com creiem nosaltres.

Justifiqueu-vos davant els pobles que digueren administrar, i els cabals dels quals serviren única i solament per a festes, banquetes, plaques i pagaments sense previ pressupost ni consignacions legals.

Sols una cosa ens fa por, senyors pupins. Que el desgavell administratiu de tots vosaltres ens quedarà com un ròsec, un estigma, que no podreu pagar amb totes les vostres fortunes, béns ni propietats.

Durant sis anys vàreu riure vosaltres, éreu els amos. Us havíeu convertit en els "matons" de les causes nobles i de ciutadania. Ara riem nosaltres; però el nostre somriure no és de burla, sinó de fàstic.

Cap diari no parla d'allò del "Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria".

Cap diari no parla dels amos del carrer.

Cap diari no parla de l'amnistia.

Cap diari no parla del per què segueix en el Cos de Bombers el cap que fou d'"Acció Catalana", de la "U. P.", i ara torna a parlar català.

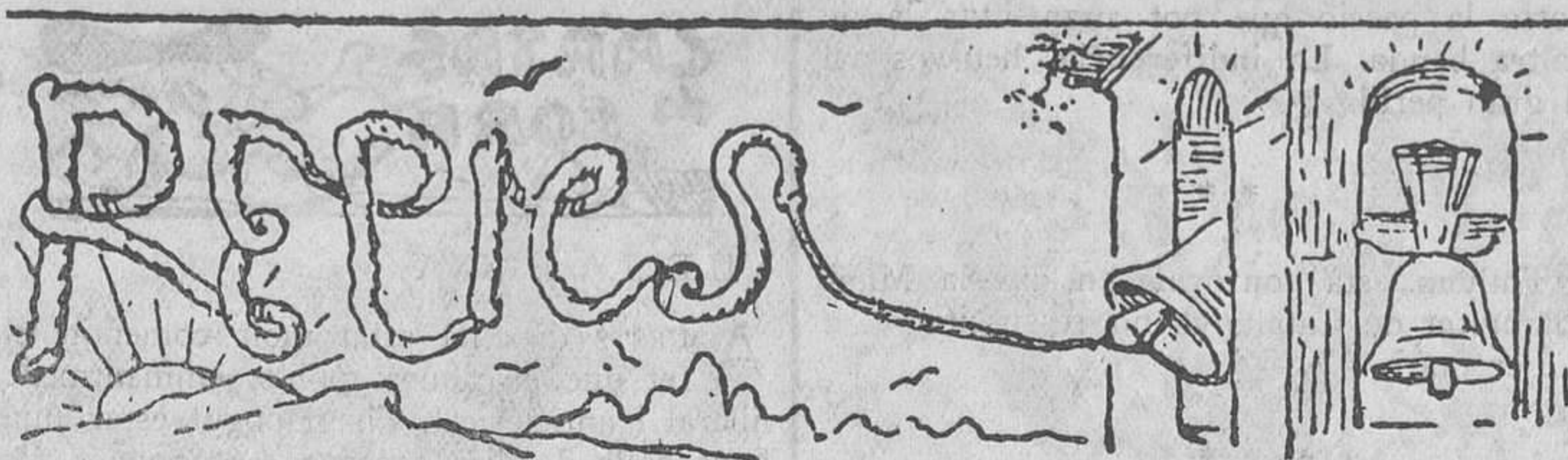
Cap diari no parla de les concupiscències dels regidors passats.

Per què?

Es que no hi ha ningú que s'hi atreixi?

Necessitem un home.

El busquem amb un fanalet.

QUE ÉS UNA VENJANÇA?

A Linares, avui, deu haver començat el locaut patronal contra els obrers. Aquest locaut afecta vint fàbriques siderúrgiques i metallúrgiques i queden mil dos-cents obrers sense feina.

Aquesta actitud dels patrons, és una provocació? O és una venjança perquè s'ha acabat la dictadura?

DE L'UN A L'ALTRE HI HA DIFERÈNCIA

A la Villa Joana de Vallvidrera s'ha dit una missa en sufragi de l'ànima de Mossèn Jacint Verdguer, mort fa vint-i-vuit anys.

Digué la missa el P. Miquel d'Esplugues. El P. Miquel d'Esplugues és molt amic de Cambó.

Mossèn Cinto no ho hauria estat pas gaire.

CASTROVIDO PARLA D'ALBA

A "El Liberal", de Bilbao, Roberto Castrovido—per a ell tots els respectes i totes les admiracions—ha publicat un article ocupant-se de Santiago Alba.

Diu Castrovido: "Repite en 'El Sol' frases y conceptos ya viejos y desacreditados en 1923. Nos asusta en sus labios el 'Decíamos ayer', de fray Luis de León. Nos suena a súplica de martirio. Don Santiago Alba parece empeñado en ser fusilado de veras."

No li vindria, al poble, d'un ex-ministre.

L'EX

El que més ens plau del senyor Santiago Alba és això d'ex-ministre.

Es un "ex" que voldríem conservar-li tota la vida. Ell hi perdria, però el poble hi sortiria guanyant.

SEGUIM PARLANT D'ALBA

Heu-vos ací un paràgraf d'una lletra del senyor A. Velázquez, publicada a "Nosotros", valent setmanari d'esquerres que hom edita a Madrid:

"Pero Alba es, además, un ambicioso en todos los sentidos: en el político y en el económico, y, respecto a esto último, recuerdo que hace algunos años (Alba era ministro entonces) Rodrigo Soriano le planteó en el Congreso (véase el "Diario de Sesiones") el problema de la procedencia de su cuantiosa fortuna, y Alba—que no es un Sánchez Guerra en cuestión de nervios—se defendió con la mayor timidez y como pudo, pero sin llegar a convencer a nadie."

CAL IMITAR-LO

El Casino de Sans s'ha separat de la Lliga. Felicitem el Casino de Sans.

JOAQUIM MAURÍN

A la frontera espanyola de Port-Bou ha estat detingut Joaquim Maurín.

¿Què passa a Port-Bou, que detenen a tothom, els exiliats voluntàriament i els indultats? Es una mania? O bé és que es pensen que encara hi ha dictadura?

QUE ENS SERVEIXI D'EXEMPLE

A la República dominicana han estat empresonats dos ex-ministres: el d'Afers Estrangers i el d'Hisenda.

Es un exemple a seguir. Aquí cal empresonar molts ex-ministres, i, un cop siguin a la presó, si volem viure tranquils, no deixar-los sortir mai més.

LA PAU I MUSSOLINI

Mussolini ha fet repartir mil dues-cents cin-

quanta metralladores a les milícies feixistes. No valdria més que els repartís llibres?

A LA LLIGA

Ha dimitit la Junta directiva de la Lliga, i s'espera que sigui aixecada la prohibició per celebrar actes polítics, per cridar una Junta General de socis.

Aquell dia, a la plaça de la Cucurulla hi haurà temporal. Cal que s'apressin a adquirir salvavides.

LA DESFILADA

El Casino de Sans, per majoria de vots, en una Junta General extraordinària, acordà separar-se de la Lliga Regionalista, a la qual estava adherit.

Comença la desfilada. S'apropa el temporal de que parlàvem.

CANVI DE NOM

Aquell Pacte de la Rambla s'ha transformat en Pacte de París.

Nosaltres encara el tornàrem a canviar. Li diríem Pacte de la Vivor.

CONTRA ELS LLOPS

A Astúries organitzen batudes contra els llops de quatre potes. Perquè els de dues, se la campen, i ningú no s'atreveix a dir-los res.

JA HO SABÍEM

Romanones ha dit que no hi ha cap mesura més greu que donar els pressupostos de l'Estat.

Nosaltres hi afegim que més greu és haver-los de donar enganyant a tort i a dret.

UNA CONFERÈNCIA?

Els titulars dels diaris ens assabentaren que Marcellí Domínguez havia donat una conferència a l'Ateneu de Madrid.

La censura, però, va deixar-ne passar ben poca cosa, i això ens fa dubtar que la conferència hagués estat, realment, donada.

Quan acabarà, la censura? Perquè si dintre de poc són permesos els actes polítics i els mutilen, val més, molt més, que no se'n doni ni una.

S'ANUNCIA...

Segons una carta rebuda pel nostre amic el regidor Feliu Roure, Rafael Sánchez Guerra pensa donar, aquest mes, una conferència a Barcelona.

"Si el tiempo lo permite".

DEFINICIONS

Els de la "Lliga" volen definir-se. Encara més?

ESTA CLAR; EN TÈ MASSA

Es diu que Romanones no ha demanat, ni pensa fer-ho, el retorn de la forta multa que li imposà la dictadura.

Gangues de tenir diners per a llençar, vet-ho ací.

DIUEN DE NOSALTRES...

"... així mateix, l'obra de 'L'Esquella' i LA CAMPANA, que han portat també el català a certs sectors populars interessantsíssims..."

(Parauls d'En Joaquim Pellicena i Camacho, director de "La Veu de Catalunya", al redactor de "La Rambla de Catalunya").

Correu de l'Estranger

EL RETORN DEL REI CAROL

LS esdeveniments de Romania palesen, si més no, una cosa: la caducitat i la incoherència del règim monàrquic.

Si el poble romanès hagués sabut alliberar-se de la fèrula monàrquica, ¿què hauria fet a la mort del rei Ferran i en l'absència del príncep Càrol? Hauria fet el que han fet ja França i Amèrica i Alemanya i tantes d'altres nacions: hauria escollit un ciutadà romanès i li hauria confiat per quatre o cinc anys la direcció de la República romanesa.

Però en lloc d'això, Romania escollí, com a cap d'Estat, un infant de cinc anys! Després, com a governament, un consell de regència, talment com ordenen les regles de successió reial.

Què en resulta de tot això? Un cop d'Estat inevitable. Càrol, que havia abdicat, torna a apareixer. Destrona el seu propi fill, canvia el govern, i declara solemnement que el seu país serà, sota el seu regnat, el més feliç de tots els països...

Ara només es parla de reconciliació: la família reial es reconcilia, l'exèrcit es reconcilia, els partits polítics i els seus directores es reconcilien també...

I, tanmateix, les represàlies ja han començat. La inestabilitat política continua més accentuada encara. Les nafres pròpies del règim s'enverinen i amenacen de portar el país fins al caos!

ENTUSIASME AMBULANT

MUSSOLINI excel·leix a organitzar grans manifestacions, mitjançant les quals es proposa influenciar, no solament en l'opinió del seu poble, sinó en la d'Europa

tota, per tal de donar al món la impressió que té darrera seu tot el país.

I així, sempre que Mussolini emprèn un d'aquests grans viatges espectaculars, es fa precedir per quinze trens plens de "militians" i d'altra gent, que podriem anomenar funcionaris, i que són pagats pel règim, això és, per l'Estat. D'aquesta manera, el "Duce" reuneix, en qualsevol lloc que hagi d'adreçar-se al poble, una comparsa de 30.000 homes.

A més a més, la multitud regional dels feixistes i funcionaris de la comarca, ocupen tots els seus llocs en les esquadres del Feix. Llegiu, com a exemple, les instruccions que foren donades al públic, amb motiu de la recent cerimònia de Florència, tal com les publicà el butlletí feixista de la ciutat (número del 7 de maig).

"Ordre als industrials: assistir, formats, al discurs i a la revista militar... Suspèn-dre tots els treballs... Enviar tots els obrers a les manifestacions... Una absència qualsevol serà considerada com una deserció... Tots els obrers i empleats intervindran en massa a la gran revista militar... Les hores de treball perdudes seran recobrades, segons el règim ordinari, en el curs de les setmanes següents."

Cançó de la Primavera

Si passa un ocell cantant,
amb un brot de ginestera,
no et torbis, ves caminant,
perquè això... és la primavera.

Si veus els rosers florir,
i sents rialles a l'era,
i papallons al jardí,
saluda la primavera.

Si pel camí de la font
hi davalla un vent festiu,
en direcció a la vernedà,
aixeca el front i somriu,
somriu a la primavera.

Si asseguts dessota un pi,
veus una jove parella;
si el galan amb frenesí
besa sa boca vermella,
no interrompis ton camí,
que això... també és primavera.

M. C. J. ARQUIMBAU

porta la passió que pot augmentar la de l'altra banda. La indiferència, heu-vos ací el gran perill.

***

Tothom està conforme en què la Mancomunitat de Catalunya no ressusciti. Per què?

***

El President de la Diputació dictatorial, el comte de Montseny, ha anat a Madrid.

***

L'Aliança Republicana;
Esquerra Catalana;
Acció Republicana;
Partit Republicà-Català;
Partit Radical-Socialista;
Partit Radical;
Unió Republicana;
Partit Federal Republicà.

Tot això a una banda; i a l'altra, tota la dreta, disposada a defensar-se amb excusa de l'ordre.

Qui guanyarà a qui?

***

Passen els mesos; vénen les vacances. Tothom surt d'estiuig... No passa res; no passarà res... Vacances. Fins a l'octubre; fins al desembre... La pau és necessària a tothom.

Quina vergonya!...

***

Melquíades Alvarez ha estat a Palau.

Es el seu camí directe.

També ho és el d'Alba;

I el de Cambó.

I doncs? Què es creien? Que això hauria canviat?

No.

Els fets no canvien certs homes.

En reconèixer-los els drets passius com a ex-ministres de la Corona, als que usurparen aquestes funcions en els sis anys indignes, no s'ha fet més que admetre la legalitat d'aquells nomenaments.

***

No s'ha suïcidat un sol Secretari d'AJuntament;

Un sol alcalde;

Un sol diputat provincial;

Un sol assembleista...

No recordeu el que succeí el mes de setembre de 1923?

***

Encara tornaran a ésser ministres Yanguas, Calvo Sotelo, Aunós, Guadalupe, Galo Ponte...

(Profecia de LA CAMPANA DE GRACIA, feta el 20 de juny de 1930.)

***

Hem demanat l'amnistia.

No ens l'han donada pas.

Ens l'atorgaren.

Hem demanat una mica més de llibertat.

No ens l'han donada pas.

Ens l'han concedida.

No és el mateix donar que regalar.

***

Les veritats són cruets de dir.

Però cal dir-les.

No ens hem pas d'enganyar.

Això, era abans, que fèiem els gegants per les Rambles, i la gent s'autosuggeria creient-se que ens tenien por.

No ens en tenen, perquè ja no en fem.

En sis anys hem après de dir les coses clares i de no amagar-nos mai el pensament.

Té raó "La Publicitat" quan diu que és "quincalla" allò que deuria ésser sagrat, si darrera d'allò no hi ha un poble i un esperit. La llustrina té valor quan fa vibrar i dona vida; quan no serveix més que per a agitacions histèriques, no.

VILELLA BAIXA

AQUESTS dies ha estat molt comentat el fet que en aquest poble, eminentment liberal i anticlerical, s'hagi pogut estar una bona colla de dies sense que es pogués dir missa en l'església parroquial per manca de fidels.

I per cert que els comentaris, que s'han fet en aquest poble no han estat pas per lamentar-se d'això que passa, d'aquesta manca de fe; ans al contrari, està disposat tothom a seguir igual, considerant que no és pas de gens d'utilitat l'assistir als cultes religiosos.

Hem vist el *Diario de Tarragona*, al qual li escriuen tot això que passa a Vilella Baixa, i el dit diari, no sé si per a fer mèrits o què, crida l'atenció de qui pugui interessar-li el nostre cas, per tal que hi posi mà, a fi que no s'acabi de perdre la poca fe que existeix. Es que hi ha algun remei per això? Es que es creuen que la gent l'obligaran, contra la seva voluntat, d'anar a oír missa? Si això creuen, van molt equivocats. Quan no hi van, per alguna cosa serà. Així és que deixin que el nostre poble es manifesti tal com és, i si a l'església no hi va la gent, que la tanquin, que a nosaltres no ens interessa que resti oberta.

La llàstima és que no s'estengui l'exemple a tots els pobles i obligui aquests negociants de consciències a fer suspensió de pagaments.

Mentre això no sigui, no podrem mai desempallegar-nos d'aquests fills de les tenebres.

P. E. P.

REUS

COM que no es parla de res més en aquest poble, que de la qüestió municipal — l'arranjament de la qual es fa esperar massa —, s'ha parlat també de la carta que LA CAMPANA va publicar-mè en un dels seus números; i és natural que se'n parlés, car els tocava el voraviu. Com que a Reus tots ens coneixem i fins sabem de quin peü van coixos els nostres prohoms polítics, no cal dir que els rumors de pasteig monàrquic-republicà de què parlava la setmana passada el creu tothom possible. Ara, que potser hi ha qui els obstaculitza el camí a aquests *consecuentes republicanos*, i poden fracassar, d'aquest modo, en el seu intent, de ço que ens felicitariem tots els demòcrates que no volem tractes ni pactes amb gent que sostenen precisament una cosa que voldriem de tot cor que desaparegués, àdhuc amb tots els seus *chirimbolos*.

Concretant: no tenim motius, per ara, de

combatre els que els creiem capaços de fallar a la fidelitat dels principis republicans, perquè no s'ha consumat el crim que això representaria, i no sols no s'ha consumat, sinó que àdhuc per mitjà d'un diari local, han dit, i ho han dit en nom de totes les forces republicanes que tenien representació al Municipi, que "són allà on eren", ço que vol dir "o tot o res".

Però com que entenem que tot això que hem dit tenim motius per dir-ho d'altres vegades que s'han sentit debils per voluntat pròpia, i, per tant, han negociat amb monàrquics, no hi perdem res que fem una mica d'atmosfera amb el fi que ço que prospera ahir no corri la mateixa sort avui que les circumstàncies són unes altres, encara que precisa una cohesió, una disciplina i una formalitat que han de fer obrar el miracle d'obtenir ço que tant desitgem, que no és altra cosa que la instauració de la República a Espanya.

En fi, tot quant es faci i es digui per la depuració de les nostres coses, és causa santa i noble i, per tant, que prengui paciència i tilla, qui es cregui ofès amb els nostres pessimismes.

P. E. P.

M. N. i F.—Massa llarg. Penseu que disposeu de poc espai.

M. R. S. (Vilafraça del Penedès).—Massa llarg, massa llarg.

J. M. (Llorenç del Penedès).—Poc interessant.

E. S.—Teniu raó que us sobra. I, com que en teniu, us publicarem l'article.

V. G. C.—Els versos estan bé, però la composició resulta llarga.

Volney (Calonge).—Està molt bé l'article, com tots els vostres; però també resulta llarg. Penseu que disposem de poc espai.

Negret (Anglès).—Comprendrà, jove, que en aquestes circumstàncies hi ha d'haver quelcom més important a tractar que les societats de ball.

C. F.—Un xic massa confús.

J. B. P. (Pineda).—Aprofitem un dels reptes i en fem un esquellot.

M. N. i F. (Cornellà).—Massa llarg. I, a més a més, ja ho comentem nosaltres.

Pi Pi (Esparraguera).—Esperi un xic més de temps, i llavors, sense censura, podrà concretar els carrècs.

J. L. B.—No passaria.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA

Impremta "La Campana", Om, 8, Barcelona

EL CAÇADOR

—Ja n'ha caigut un!

Espurnes de la setmana

Tothom ha demanat responsabilitats. Tothom!

La dreta i l'esquerra.

Tothom!

I bé? Quan es fa quelcom pràctic per tal que siguin exigides?

***

Donem un crit d'alerta.

La gent ja no parla de responsabilitats.

El tema ha passat de moda?

Ja n'estem cansats.

***

Demanam als regidors d'esquerra que donin a Barcelona el resultat efectiu de la governació dels regidors governatius.

***

Les responsabilitats no es fan efectives. Amb aquestes responsabilitats, succeirà igual que amb les altres.

El tràgic i truculent: "Aquí no ha passat nada", serà la continuació de la història d'Espanya.

***

"Borrón, y cuenta nueva!"

Això és la política d'actualitat.

Ens donem vergonya de nosaltres mateixos.

Quina pena!

***

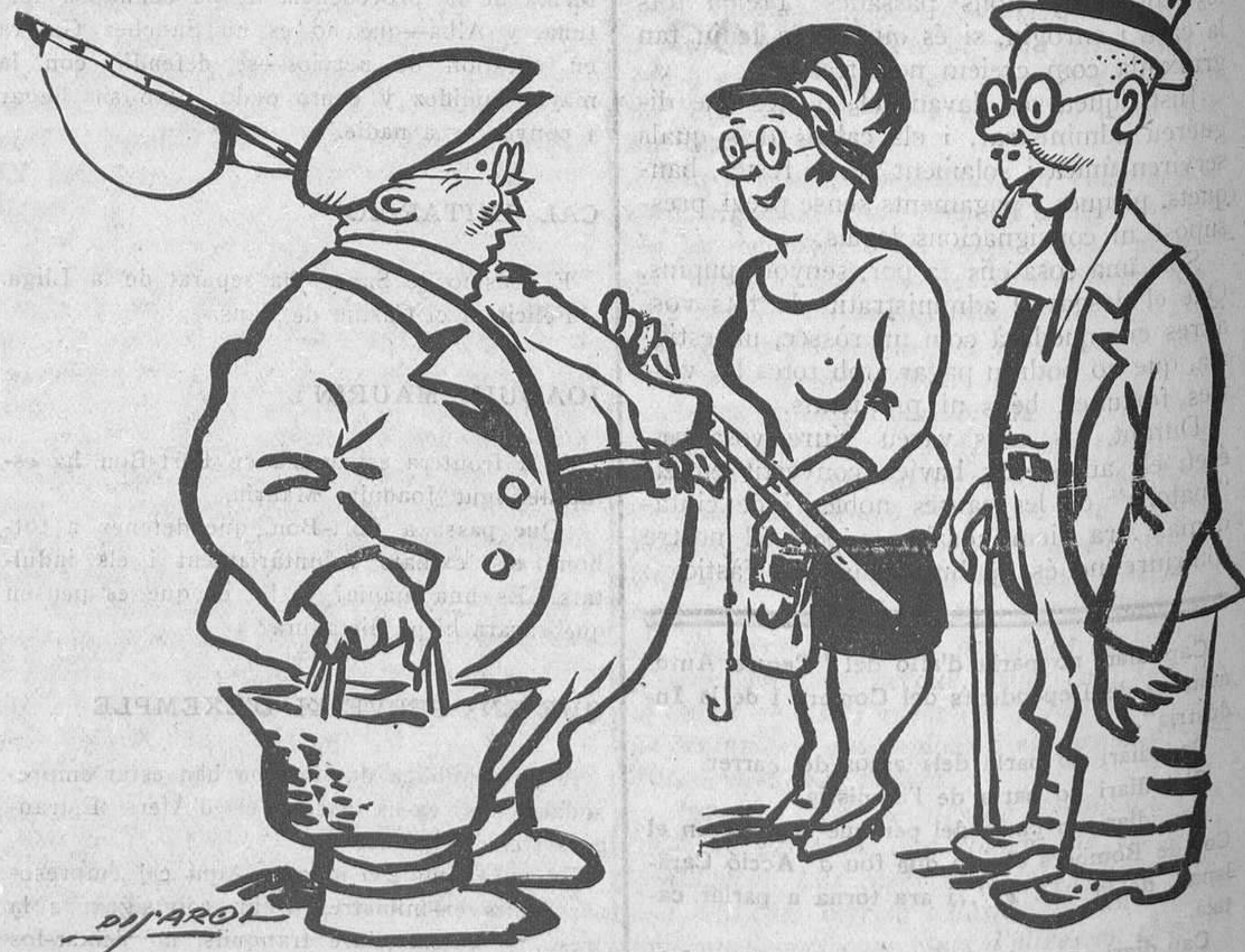
Ja tenim bandera catalana! Ja es poden fer discursos en català! Ja sembla que la gent s'entén millor! Ja podem portar tots els llacets que vulguem; però... la llibertat, les possibilitats jurídiques del ciutadà, la llibertat de Premsa, és a dir, les lleis fonamentals de l'home, no són exigides!

El país ja es conforma amb menys!

Quina pena!

***

La reacció ha tornat a imposar-se entre nosaltres. Però aquest cop, la reacció no

L'amor als animals

—Sí; n'he pescat un, però m'ha fet tanta llàstima que l'he donat a un gat.